

را در بهمن شیر زمین گیر کرده و مانع از تحقق اهداف شان شدند. پس از مدتی، این نیروها مقرر سپاه خرمشهر را مجدداً در آبادان تشکیل دادند و در هتل پرشین این شهر مستقر شدند.

از خسروآباد و بهمن شیر جلو بکشد و تمام منطقه را محاصره کنند. خرمشهر را که گرفته بودند و با این تدبیر، به راحتی آبادان را هم می‌گرفتند؛ اما نیروهای جهان‌آرا خودشان را به آن جا رساندند و عراقی‌ها

به دستور جهان‌آرا نیروهای تحت امرش در کوت شیخ ماندند و آن جا خط تشکیل دادند تا جلوی عراقی‌ها بایستند و از پیشروی بیشتر آن‌ها ممانعت به عمل آورند. ارتش عراق قصد داشت از سمت خرمشهر و آبادان،

بود. در واقع عراقی‌ها آن طرف رود کارون بودند و نیروهای خودی این طرف در منطقه کوت شیخ و کوی آریا موضع‌گیری کردند. در واقع، رودخانه کارون، حدّ مرزی نیروهای عراقی و ایرانی به حساب می‌آمد. بعد از سقوط خرمشهر،

فرامرزنوروزی

می‌شد، تبادل آتش برقرار بود. کسانی هم که آن جا بودند، در معرض تیر قرار داشتند. زمانی که بچه‌ها در حال رد شدن از عرض رودخانه بودند، دشمن منور زد و منطقه روشن شد. نیروهایی که کنار ساحل ایستاده بودند، طبق عادت، همه خم شدند. جهان‌آرا علاوه بر این که خودش سرپا ایستاده بود، به نیروها نهیب زد و گفت: «بلند شید! اینا دارن از شط عبور می‌کنن، اون وقت شما خیز می‌رید؟»

رأساً بر اقدامات این گروه‌ها نظارت می‌کرد. در یک نوبت که من همراه یکی از این گروه‌های شناسایی تا لب آب رفتم، این صحنه را مشاهده کردم. این گروه در خانه‌های پشت خیابان ساحلی تجهیز شده و پس از عبور از عرض خیابان، همراه با وسایل شان تا جداره ساحل آمدند. آن جا من به چشم دیدم که جهان‌آرا تا سینه در آب رفت تا بچه‌ها از آب عبور کنند. در رودخانه که خط بین ما و عراقی‌ها محسوب

از همان روز بعد از سقوط، ذهنیت جهان‌آرا برنامه ریزی برای بازپس گیری خرمشهر شد. اولین اقدام او در این جهت، شناسایی ترکیب و گسترش نیروی دشمن در شهر بود. او افرادی را تعیین کرد و بعضی هم داوطلب شدند که با عبور از رودخانه و نفوذ به داخل شهر، مراکز تجمع، چیدمان نیروها و مهمات دشمن را برآورد کنند تا هر زمان که آمادگی برای عملیات مهیا شد، اطلاعات کافی داشته باشند. خودش هم

